

GÜNDEMME BAKIŞ

Şubat-2020-16.Sayı

✉ guvsam@istinye.edu.tr @isuguvsam guvsam.istinye.edu.tr

**İdlib'te yapılan hain saldırı sonucunda
şehit olan askerlerimize
Allah'tan rahmet, gazilerimize
acil şifalar diliyoruz.**

56. MÜNİH KONFERANSI

Münih Güvenlik Konferansı, 1963'ten beri Münih'te düzenlenen uluslararası güvenlik politikası üzerine yapılan yıllık bir konferanstır. Eski isimleri Wehrkundetagung ve Münchner Konferenz für Sicherheitspolitik'tir. Münih Güvenlik Konferansı, uluslararası güvenlik politikası karar vericilerinin görüş alışverişi için en önemli bağımsız forum haline geldi. Konferans, her yıl, mevcut ve gelecekteki güvenlik zorlukları üzerine yoğun bir tartışma yürütmek için dünyanın dört bir yanından 70'ten fazla ülkeden yaklaşık 350 üst düzey kişiyi bir araya getiriyor. Katılımcılar arasında Devlet Başkanları, Hükümetler ve Uluslararası Örgütler, Bakanlar, Parlamento Üyeleri, Silahlı Kuvvetler, Bilim, Sivil toplumun yanı sıra İşletme ve Medya'nın üst düzey temsilcileri yer alıyor. Konferans her yıl Şubat ayında yapılıyor. Mekan Münih'te bulunan Hotel Bayerischer Hof seçilmektedir. Geçtiğimiz 14 Şubat-16 Şubat 2020 tarihlerinde 56.'sı gerçekleşmiştir. MSC (Münih Security Conference) 2020'nin gündemini, 27 münferit kriz, Avrupa projesi,

uluslararası liberal düzen, Avrupa Birliği'nin (AB) kendini savunması, küresel ticaret ihtilafları, iklim değişikliği, siber güvenlik ve dünya devleri arasındaki ekonomik ve teknolojik rekabet ve olası etkilerine ilişkin başlıklar oluşturdu. MSC 2020'de AB güvenlik politikasının geleceği, Afrika, Rusya, Libya, İran ve Çin ile ilgili konuların yanı sıra küresel ısınmanın güvenlik

üzerine etkileri tartışıldı. Yapılan konferansa Türkiye Cumhuriyeti'ni temsil eden Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu katıldı. Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı sayfasında konu ile ilgili şu notlar düştü: "Sayın Bakanımız 56. Münih Güvenlik Konferansında dış politikamızı anlatmak, ikili görüşmeler gerçekleştirmek ve katılımcılara "Antalya Diplomasi

Forumu'nun tanıtımını yapmak üzere 14-16 Şubat 2020 tarihlerinde Münih'i ziyaret etti. 15 Şubat 2020 tarihinde Sayın Bakanımız 56. Münih Güvenlik Konferansı'nda katılımcılara Antalya Diplomasi Forumunu tanıttı. Sayın Bakanımız Sayın Cumhurbaşkanımızın himayelerinde 27 Mart'ta Antalya'da başlayacak "Dijital Çağda Diplomasi" konulu forumun amacının bir diyalog platformu oluşturmak olduğunu ifade etti. Aynı gün Sayın Bakanımız "Bulanık Sularda Köprü Kurma: Körfez'de Gerilimi Azaltma" başlıklı panele katıldı. Sayın Bakanımız Körfez bölgesinde sorunların çözümü için diplomasi ve diyalogun önemli olduğunu, tehdit ve yaptırımların yerini ortak çıkara dayalı iş birliğinin almasını ve bölgesel çözümler bulunması gerektiğini ifade etti. Sayın Bakanımız Almanya Dışişleri Bakanı Heiko Maas'la verimli bir görüşme gerçekleştirdi. Görüşmede, ikili ilişkilerimiz değerlendirilmesinin yanı sıra

başta Libya ve İdlib olmak üzere bölgesel meseleler ele alındı. Görüşmenin ardından iki bakan ortak basın toplantısı düzenledi. Daha sonra Sayın Bakanımız Finlandiya Dışişleri Bakanı Pekka Haavisto ve Hollanda Dışişleri Bakanı Stef Blok'un yanısıra ABD'nin BM Daimi Temsilcisi Büyükelçi Kelly Craft'la birer görüşme gerçekleştirdi. Sayın Bakanımız ayrıca, ABD'li Senatörlerle de bir araya geldi. Görüşmede, ikili ilişkilerimizdeki güncel meseleler ve İdlib ile Libya konularında görüş alışverişinde bulunuldu. Sayın Bakanımız Rusya Federasyonu Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov'la da faydalı bir görüşme gerçekleştirdi. Sayın Bakanımız pazartesi günü heyetlerimizin Moskova'da bir araya geleceğini ve görüşmelerden sonra tekrar durum değerlendirmesi yapma konusunda mutabık kalındığını belirtti. Sayın Bakanımız Çin Dışişleri Bakanı Wang Yi'yle de bir görüşme gerçekleştirdi. Sayın Bakanımız koronavirüs nedeniyle tekrar taziyelerimizi ilettili ve ilave tıbbi malmeye göndermeye hazır olduğumuzu belirtti. Sayın Bakanımız İspanya Dışişleri Bakanı Arancha Gonzalez, Ürdün Dışişleri Bakanı Ayman Safadi, İran Dışişleri Bakanı Cevad Zarif ve Fransa Avrupa ve Dışişleri Bakanı Jean-Yves Le Drian'la da birer görüşme gerçekleştirdi. Son olarak Sayın Bakanımız Ukrayna Eski Cumhurbaşkanı Petro Poroshenko ile Kuveyt Dışişleri Bakanı Ahmed Nasser Al-Sabah ve

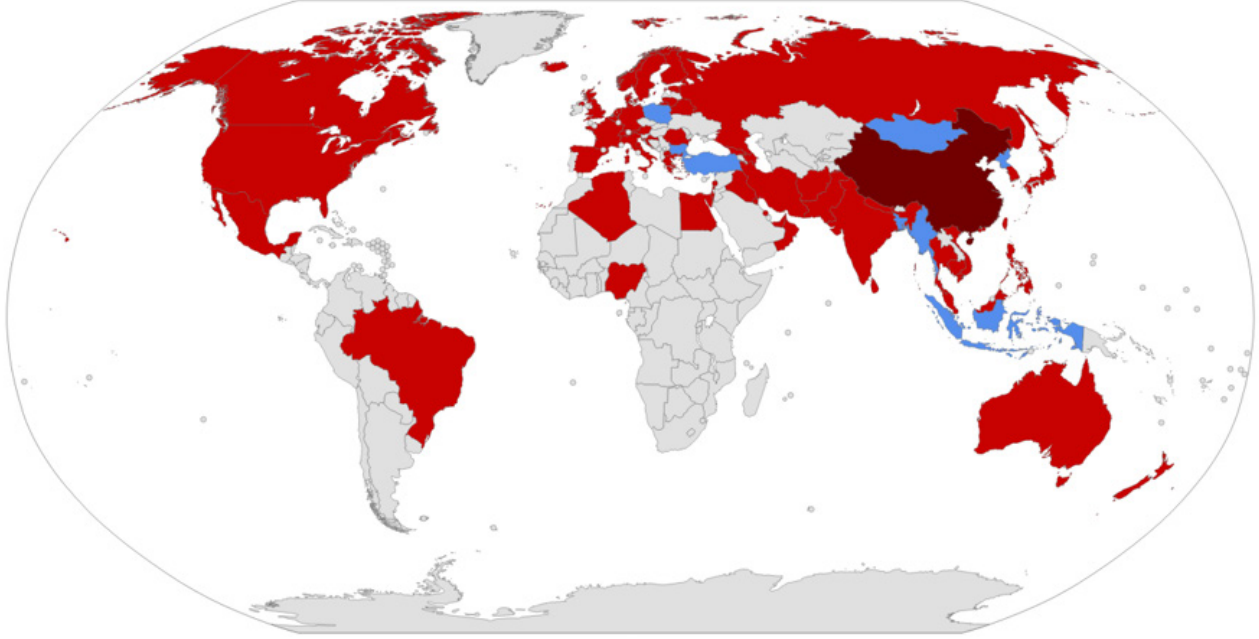
Romanya Dışişleri Bakanı Bogdan Aurescu'yla da birer görüşme gerçekleştirdi. 16 Şubat 2020 tarihinde Sayın Bakanımız Libya konusundaki Berlin Konferansı'nın Bakanlar düzeyindeki takip toplantısına katıldı. Sayın Bakanımız Libya'da bağlayıcı ateşkesin sağlanmasının siyasi süreç için önemli olduğunu, Libya krizine tek çözümün siyasi çözüm olduğunu ve bunun başarılabilmesi için Hafter'in ihlallerinin ve saldırganlığının durdurulmasının şart olduğunu ifade etti. Aynı gün Sayın Bakanımız Afganistan Cumhurbaşkanı Eşref Gani'yle bir görüşme gerçekleştirdi ve Sayın Cumhurbaşkanımızın selamlarını ilettili. Görüşmede, Sayın Bakanımız barışın ancak Afganların önderliğinde ve sahipliğinde bir barış süreciyle mümkün olduğunu ve kardeş Afgan halkının daima yanında olacağımızı belirtti. Daha sonra Sayın Bakanımız AB Komisyonu Başkan Yardımcısı ve Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell Fontelles ve Irak Kürt Bölgesel Yönetimi (IKBY) Başbakanı Mesrur Barzani'yle birer görüşme gerçekleştirdi. Son olarak Sayın Bakanımız Uluslararası Ceza Divanı Savcısı Fatou Bensouda, Moğolistan Dışişleri Bakanı Damdin Tsogtbaatar ve Kosova Başbakanı Albin Kurti'yle de birer görüşme gerçekleştirdi."

Diğer haber ajanslarında ise bu yılki temanın "Batısızlık (Westlessness)" olduğu, ABD ve Rusya arasında yaşanan gerilimler, ABD'nin İran'a dönük müdahaleleri, Almanya'nın silah ticareti faaliyetleri ve diğer ülkeler arasında yapılan bölgesel işbirlikler de kapsamlı bir şekilde konferans boyunca enine boyuna ele alındığı, konferansta, 'Küresel Sorunlar için Küresel Çözümler - 2020'de Çok Taraflılığı Savunma Gerekliliği?' ve 'İklim ve Güvenlik' başlıklı etkinliklerin halka açık yapıldığı yazıldı. 'Uluslararası ilişkilerde teknoloji ve ticaretin önemi', 'Kuzey Kutbu'nda güvenlik sorunları', 'Uluslararası güvenlik', 'Sağlık, enerji, teknoloji' konulu yan etkinliklerin de planlandığı yazıldı.

Fatma Nur SOYYİĞİT

TÜM DÜNYAYI HAREKETE GEÇİREN VİRÜS

2019 yılının son dönemleri ve 2020 yılının başında ortaya çıkan ve geride bıraktığımız süreçte tüm dünyada etkisini gösteren koronavirüs durdurulamıyor. Virüs şimdiden İngiltere, İran ve İtalya dahil 30'dan fazla ülkeye ülkeye yayıldı. 24 Şubat tarihi itibarıyla Çin'de koronavirüs vaka sayısı 77 bini, virüsten ölenlerin sayısı ise 2600'ü aştı.

Geçtiğimiz ayki yazımızda Çin'den kaynaklanan bu virüs hakkında bilgilendirmelerde bulunmuştuk. Virüsün ortaya çıktığı kent olan Wuhan, bu olaylardan sonra hemen karantinaya alınmış olsa da virüsün yayılması engellenemedi.

Virüsün ortaya ilk çıktığı dönemde farkına varan ve insanları uyararak isteyen doktor Li Wenliang, virüse yenik düştü. Doktorun insanları uyarma çabaları devlet tarafından durdurulduğuna dair haberlerin gelmesi insanları tek bir soruya itti; Bu planlı bir salgın mı?

Planlı Salgın

Ciddi bir salgın tüm dünyayı tehdit edeceğinden dolayı bu konuda araştırma yapmak için birçok ülke fon toplayacaktır. Öyle ki 2015'te

İngiltere'deki Pirbright Enstitüsü tarafından yapılan bir patent başvurusuna ulaşıldı. BBC'nin haberine göre Başvuruda koronavisürün zayıflatılmış bir versiyonunun solunum hastalıklarına karşı aşı olarak potansiyel kullanımından bahsediliyordu.

İnsanlar arasında bu teori çok paylaşıldı, birçok yerde yazıldı fakat elbette bir devletin bilinçli olarak bir salgın başlattığı kabul etme ihtimali yok.

Biyolojik Silah

Biyolojik silahların tarihi birçok kaynakta 1346 yılına kadar gider. Kefe kuşatmasında, Tatarların salgın oluşturmak için vebadan ölmüş insan cesetlerini mancınıkla şehrin içine atmalarını biyolojik silahların ilk kullanımı olarak kabul eder. Biyolojik silahların kullanılması "yasak" olsa da birçok ülkenin kapalı kapılar ardında biyolojik silah denemeleri yaptığı da bir gerçektir.

Virüsün Wuhan Viroloji Enstitüsü'nden dışarı sızarak yayıldığına yönelik teoriler ortaya atılsa da geride bıraktığımız süreçte altı doldurulamadı. Virüsün yayılmasını engellemek için Wuhan karantinaya

alındı fakat başarısız oldu. İnternette dolaşan haberlerde Çin'in Wuhan'ı yok etmeyi (11+ milyon nüfus) düşündüğü bile yazıldı ancak hiçbir şeyin altı dolmadı. Eğer biyolojik silah ihtimali doğruysa, bu yapılanın bir "cinayet" olduğu söylenebilir. Wuhan'da 8 günde hastane yapılması da belki de bu pişmanlığın sonucudur.

Virüsün Yayılması ve Ülkelerin Tedbirleri

Worldometer'in istatistiklerine göre ben bu yazıyı yazarken 84.173 tescilli koronavirüs vakası var, bunların 2.876 tanesi ölümle sonuçlanmış ve 36.880 tanesi virüsten kurtulmuş durumda. Genellikle solunum yolu konusunda rahatsızlığı bulunan ve yaşlı insanlara karşı etkili olan virüsün öldürme oranları ise şöyle;

80+ yaş: %14.8,
70-79 yaş: %8
60-69 yaş: %3.65
0-59 yaş: %1.3
40-49 yaş: %0.4
30-39 yaş: %0.2
20-29 yaş: %0.2
10-19 yaş: %0.2
0-9 yaş: 0 ölüm

Virüsün yayıldığı ülkelerden bazıları ve tedbirleri ise şöyle;

Çin

Virüsün ortaya çıktığı ülke olan Çin'de hemen yeni bir hastane yapıldı ve aşı çalışmalarına başlandı. Geride kalan süreçte en çok kayba ve virüse yakalanan insana sahip olan ülkedir.

Çin Devlet Başkanı Xi: "Virüs hala acımasız ve karmaşık" dedi. Virüs ise ülkenin ekonomisine büyük darbeler vurdu.

Çin son dönemde ekonomisi en hızlı gelişen ülkelerin başında gelirken özellikle virüs salgınından sonra ekonominin büyümesi yavaşladı ve son dönemlerin en düşük rakamını gördü. İlk üç ayda 280 milyon dolar maliyete neden olan virüs halen hızla yayılmaya devam ediyor. Ülkenin sene boyu büyüme tahminlerinde ise düşüş söz konusu.

ABD

ABD Başkanı Donald Trump her ne kadar "düşük risk" dediyse de koronavirüsün ABD'de ilk vakaları ortaya çıktı. Kongrenin 2,5 milyar dolar fon ayırdığını söyleyen Trump, mücadeleye hazır olduklarını bildirdi.

ABD'de bildirilen vaka sayısı henüz fazla olmasa da virüsün ortaya çıkmasının bir zaman aldığı ve yayılma hızı göz önünde bulundurulduğunda, önümüzdeki günlerde Trump'un söylediği mücadeleye başlayacağını söylemek yanlış olmaz.

İran

Sınır komşumuz İran geçtiğimiz birkaç haftadır koronavirüsle mücadeleye içinde ve bu mücadelenin iyiye gittiğini söyleyemeyiz. Meclis toplantıları askıya alınan ülkede son bilgilere göre Cumhurbaşkanı Yardımcısı, Sağlık Bakanlığı

Yardımcısı ve 6 milletvekili virüse yakalandı. İran Sağlık Bakanlığı Halkla İlişkiler Sorumlusunun açıklamasında son belirlemelere göre ülke genelinde virüs sebebiyle ölenlerin sayısının 34'e, vaka sayısının ise 388'e yükseldiğini belirtildi.

Dünya Sağlık Örgütü, İran'da virüsün düşünülenden daha kötü etkilere sahip olabileceğini iddia etti. İran'da hala açıklanmayan sayılar olduğu haberlere yansıyor. İnsanları herhangi bir şekilde telaşa vermemek için gerçek sayıların açıklanmıyor olduğu ortaya atılan iddialar arasında.

İtalya

Virüsün Avrupa'da en çok etkilediği yerlerin başında gelen İtalya'da 821 virüs vakası tespit edildi. Ülkenin özellikle kuzey bölümlerinde etkili olan salgın sonrası karantina çalışmaları başladı. 11 Kasabaya girişler ve çıkışlar kapandı. Milano Borsası yüzde 5.43 değer kaybı ile gün kapadı.

Başbakan Giuseppe Conte, "İtiraf etmeliyim ki vaka sayısındaki patlayış bizi şaşırttı" dedi.

Türkiye

İstanbul başta olmak üzere birçok ilimizde koronavirüs şüphesi ile hastaneye kaldırılan vakalar bulunuyor olsa da resmi olarak herhangi bir vakaya henüz rastlanmadı. Sınır komşumuz İran ile olan sınırlar kapatıldı. Sağlık Bakanı Fahrettin Koca yaptığı açıklamada, "Hastalığın komşumuz İran'da görülmesi, vakaların ve ölümlerin artışı bizler için alarm anlamına geliyor" demişti.

İran dışında diğer sınır komşularımız Yunanistan ve Irak'ta da virüs tespit edildi. Son olarak geçtiğimiz günlerde Tahran-İs-

tanbul seferini yapan Türk tescilli uçağımız Ankara Esenboğa Havalimanı'na koronavirüs şüphesi nedeniyle acil iniş yaptı. Uçaktaki yolcular ve mürettebatın hepsinin 14 gün boyunca karantinada tutulacağını açıklandı. Ek olarak Türkiye, vatandaşlarına zorunlu olmadıkça İran ve İtalya gibi ülkelere gitmemeleri konusunda uyarılarda bulundu.

Şu an virüs hakkında Türkiye'de herhangi resmi bir vaka yok. Ancak bu böyle kalacağı anlamına gelmiyor. Umarız ülkemizde herhangi bir vaka yaşanmaz.

Genel Olarak

Koronavirüs ilk ortaya çıktığı günden beri tüm dünya gündeminde en üst sıraya oturdu. Küçülen bir dünyada yaşadığımız çok açık bir şekilde belli oldu. "Dünyanın İmalathanesi" olan Çin'de karantina nedeniyle ürünler dışarı çıkamaz oldu. Dünya ekonomisi bu virüsten ciddi bir şekilde etkilendi. Virüs nedeniyle dünya genelinde borsalarda art arda düşüşler kaydedildi. Bu düşüşlerin 2008'deki krizden beri en kötü verilere sahip olduğu söyleniyor.

DSÖ, geçtiğimiz günlerde koronavirüsün riskini "yüksek"ten "çok yüksek"e çıkardı. Toplam 55 ülkede koronavirüs vakaları tespit edildiği açıklandı.

Yapılan çalışmalar meyvesini verdi ve bir aşı bulundu ancak bu aşidan tam olarak emin olmamız gerekiyor. Bu yüzden henüz tam olarak uygulanmıyor. Bu aşının ne zaman uygulanabilir hale geleceği ise belli değil. Umarız kısa bir süre içerisinde tüm dünya ile paylaşılır.

Kadir YILDIRIM

TÜRK KONSEYİ, DIŞİŞLERİ BAKANLARI OLAĞANÜSTÜ TOPLANTISI'NDA BİR ARAYA GELDİ

Bilindiği üzere, Türk Konseyi(Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi) Türk dili konuşan ülkeler arasında kapsamlı işbirliğini teşvik etmek amacıyla uluslararası bir örgüt olarak, 2009 yılında Nahçıvan'da düzenlenen Türk Zirvesi'nde imzalanan Nahçıvan Anlaşması'yla kurulmuştur. Kurucu üyeleri ise Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiyedir. Konsey ile amaçlanan olgu; ortak amaçlara dair etkili bölgesel ve ikili iş birliğinin her alanda geliştirilmesidir. Ticaretten, savunmaya kadar gelen ortak amaçların uygulanmasına yönelik Türk Konseyi bünyesinde;

Devlet Başkanları Konseyi, Dışişleri Bakanları Konseyi, Kıdemli Memurlar Komitesi, Aksakallar Konseyi ve Sekreteryayı bulundurmaktadır. Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, 6 Şubat tarihinde düzenlenecek olan Türk Konseyi Dışişleri Bakanları Olağanüstü Toplantısına katılmak üzere Azerbaycan Bakü'ye ziyaret gerçekleştirdi. Toplantıya katılan Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Özbekistan'ın Dışişleri Bakanlarının yanı sıra, gözlemci üye olarak Macaristan Dışişleri Bakanı ve Ticaret Bakan yardımcısı da katıldı. Toplantıdan önce Azerbay-

can Cumhurbaşkanı İlham Aliyev ile görüşen Mevlüt Çavuşoğlu, Bakü'de iki ülke arasındaki ilişkilere sağladığı katkılardan dolayı Mevlüt Çavuşoğlu'na, İlham Aliyev tarafından, "Dostluk Nişanı" verildi. Mevlüt Çavuşoğlu katılımcı üyelerle gerçekleştirdiği görüşmelerden sonra, toplantıda yer verdiği sözlerle, Türk Konseyi'nin önemine vurgu yaparak birlikte daha güçlü olunacağını ifade etti. Son olarak 8. Türk Konseyi Zirvesi'nin Türkiye'de düzenleneceğini belirterek, Türmenistan'ın da Zirve'de tam üye olarak görmek istediklerini vurguladı.

HİNDİSTAN'I KARIŞTIRAN "VATANDAŞLIK YASASI"

Geçtiğimiz günlerde Hindistan'da meydana gelen çatışmalarda, (çoğunlukla Müslüman ve Hindu grupları arasında) bir çok işyeri, camii zarar gördü. Olayların büyümesiyle çeşitli haber kaynaklarına göre 35 kadar kişinin yaşamını yitirdiği belirtiliyor. Hindistan'da protestolar, çatışmalar uzun süredir devam ediyor. Bunun arkasında yatan sebep ise "Vatandaşlık Yasası."

Aralık ayında Hindistan Parlamentosu'ndan geçirilen "Vatandaşlık Yasası" temel olarak; komşu ülkeler Bangladeş, Pakistan ve Afganistan'dan kaçak olarak ülkeye giren 6 dini grubun mensuplarına, altı yıldır Hindistan'da yaşadıklarını ispatlamak şartıyla, vatandaşlık hakkı veriyor. Yasada ise bu haktan mahrum olan tek dini grup Müslümanlar.

2014 yılından beri iktidarda bulunan ve Hindu milliyetçisi olarak bilinen BJP hükümeti, yaptığı açıklamada: Dini baskıdan kaçanlara yasal statü verilmesinin amaçlandığı ve Müslümanların sözü geçen ülkelerde dini azınlık olmadığını bu sebeple Hindistan'ın korumasına ihtiyaçları bulunmadığını, bu nedenle yasaya dahil edilmediklerini söylüyor.

Müslüman gruplar ise, (Hindistan Anayasa'sının 1976'da yürürlüğe konan 42. değişikliği ile Anayasa önsözünde Hindistan laik/seküler bir toplum olarak sunulur) iktidarı Müslümanları dışlamakla suçlayıp, laiklik ilkesinin çiğnendiğini belirtiyorlar. BM'nin İnsan Hakları Ofisi ise bu konuda açıklama yaparak, yasada ayrımcılık yapıldığının endişesini dile getirdi.

Tartışmalar devam ederken 26 Şubat'ta gerçekleşen protestolarda, Müslümanların evleri ve ibadethaneleri yağmalanıp, yıkılmaya başlandı. Tartışmayı tetikleyen bir diğer unsur ise, hem hükümeti hem de polisi sert şekilde eleştiren yargıç S. Muralidhar'ın görevden alınmasıydı. BBC'nin haberine göre, olaylarda bazı Hindu gruplarının, Müslümanlara evlerini açtığı ve onları koruduğu belirtildi.

Hükümet tarafından yapılan açıklamalarda, güvenlik güçlerinin müdahale ettiği ve olayların kontrol altında olduğu söylendi. Son olarak; Hindistan'da nüfusun yaklaşık yüzde 14.2'sini oluşturan Müslümanların sayısı 180 milyon civarında olduğunu biliniyor.

Muhsin Emre ÇALIŞKAN

TÜRKİYE VE RUSYA ARASINDA YAŞANANLAR

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Türkiye'ye sevkiyatı başlayan Rus S-400 hava savunma sistemi ile ilgili olarak "Biz, S-400'leri alarak savaşa hazırlanmıyoruz. Barışı ve kendi milli güvenliğimizi garanti altına almaya çalışıyoruz" dedi. S-400 tanıtım filminin gösterilmesinin ardından konuşan Erdoğan "Ortaya çıkan tablo, Türkiye'nin S-400 hava savunma sistemi tedarikinin tamamen kendi toprakları içinde ve bölgesinde barışı koruma amaçlı olduğunu göstermektedir. Savunma sanayimizi geliştirmeye yönelik diğer tüm atılımlarımızın da amacı budur" dedi.

Anlaşmayı "Tarihimizin şu anda en önemli anlaşması" olarak tanımlayan Erdoğan, Türkiye içi siyasette ve ekonomide özellikle de savunma sanayinde güçlü olmanın bir tercih değil, bir zorunluluk olduğunu belirtti ve "Bu keyfi değildir, bir zorunluluktur ve bu zorunluluğun bir gereği olarak devam ediyor. İnşallah yıl sonuna kadar belli bir bölümü ve 2020'nin Nisan ayına kadar tamamıyla bu işi bitirmiş olacağız" diye konuştu.

S-400'lerin kontrolünün kimde olacağı ile ilgili soru üzerine ise Erdoğan " Sayın Putin ile yaptığım görüşmede de ortak üretim üzerinde hassasiyetle durduk. Hatta hatta belki biz bu sürecin arkasından S-500 olayını da yine Rusya ile yapmak durumu söz konusu.

Bunları da görüştük, konuştuk. Bugünü şu anda düşünmüyoruz çok daha ileri süreci düşünmek durumundayız. Zira etrafımızda bizler için tehdit oluşturan bazı ülkeler varsa, bunlara karşı bizler de tedbirimizi almak durumundayız" dedi. "Kontrolü tamamen bize ait"

Bir gün, Rusya ile ilgili muhtemel bir sorunda, S-400 savunma sisteminin Rusya'ya karşı da kullanılıp kullanılmayacağına ilişkin soru üzerine Erdoğan, "Bunun kontrolü tamamen bize aittir. Burada silahlı kuvvetlerimiz kontrolü tamamen elinde tutacaktır. Yazılım konusu, ortak üretimle ilgili süreçtir. Ortak üretimle ilgili süreçte bu adımlar atılacaktır." dedi.

Rusya'ya gönderdikleri 100 kişinin bu konudaki eğitimlerini aldığını anlatan Erdoğan, "Onlar eğitimlerini alırken, adeta bir öğretmen edasıyla bu eğitimi aldılar. Çünkü onlar da döndükten sonra burada yetiştirecekler. Bu sayılar yeterli sayılar değil. Bu 100, belki çarpanı 10 olacaktır. Yetiştirecekleri arkadaşlarımızla birlikte geleceğimize daha emin adımlarla yürümüş olacağız" diye devam etti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan S-400 konusunun NATO'nun geleceğini ve AB ile ilişkileri nasıl etkileyeceği de soruldu.

Erdoğan "NATO'yu güçlü etkiler. NATO'nun bundan mutlu olması lazım. NATO'nun en güçlü ayağı 3-5 ülke var-

sa, bunun bir tanesi Türkiye'dir. Hele hele bu bölgede Türkiye NATO'nun en güçlü ayağıdır. Ödeme planlarına baktığımız zaman ABD'den sonra 2. veya 3. sırada ödemelerini en sağlıklı şekilde yapan ülke de Türkiye'dir. Avrupa'nın meşhur zenginleri var ya onların hiç birisi bizim gibi ödeme yapmıyor. Bu tür vecibelerini yerine getiren Türkiye'ye karşı aldığımız bu S400'ler malzeme noktasında da güvenlik noktasında da savunma sistemleri noktasında da güçlü olmamız kime güç katacaktır? Aynı zamanda NATO'ya güç katacaktır." diye konuştu.

Rus basınının Suriye'deki gelişmelerle ilgili yaptığı yayınlarda, İdlib nedeniyle son dönemde artan gerilimden dolayı Türkiye sorumlu tutuldu.

Channel One kanalı, Türkiye'nin İdlib'e yaptığı asker sevkiyatı ve askeri malzeme yığınağının, Suriye'nin egemenliği ile yapılmış anlaşmaların bir ihlali olduğunu öne sürdü.

Konuyla ilgili haberi okuyan spiker, "Tüm bunlar sözde ılımlı muhalefeti desteklemek için yapılıyor ancak bu bölgede bunlardan hiç yok. İdlib'i El Nusra teröristleri yönetiyor" dedi.

Channel One kanalı aynı zamanda Rusya Savunma Bakanlığı'nın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Rusya'nın İdlib'de sivilleri hedef aldığı yönündeki iddialarına yanıtına da yer verdi.

Haberde, Bakanlığın, Suriye ordusunun "terör saldırılarına" misilleme attığı adımların yerinde olduğunu söylediği belirtildi. Suriye ordusunun son 10 gündür İdlib'de düzenlediği saldırılarda 14 Türk askeri hayatını kaybetti, 45 kişi de yaralandı.

Erdoğan dün yaptığı açıklamada, Suriye hükümeti, Rusya ve İran'ı sivillere saldırmakla suçlamıştı.

'Birbirlerine rağmen hedeflere ulaşamazlar'

Ekonomi gazetesi Vedomosti, Türkiye'nin Ekim 2019'da yapılan ikinci Soçi

Anlaşması'nı geçersiz kılma niyetini ilk kez dile getirdiğini yazdı. Vedomosti'ye konuşan Rus bir diplomatik kaynak, "Erdoğan'ın basında yer alan sözleri, Başkan Putin ile görüşmelerinde kullandığı tondan çok daha farklı" dedi.

Erdoğan ile Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Türkiye'nin Suriye'nin kuzeydoğusundaki Kürt gruplara yönelik Barış Pınarı Harekatı'na başlamasından kısa bir süre sonra Soçi'de bir araya gelmişti. İki lider, Kürt grupların sınırdan içeri çekilmesi ve sınır hattında Türk ile Rus askerinin ortak devriye yapması konusunda uzlaşma sağlamıştı.

Rus hükümeti tarafından yayınlanan Rossiyskaya Gazeta gazetesi de, "Rusya ile Türkiye'nin Suriye'de peşinde koştuıkları amaçlar ne olursa olsun, diğerine rağmen bu amaçlara ulaşma şansları düşük" yorumunu yaptı.

Gazetenin yazarlarından Fyodor Lukyanov, köşe yazısında, "Bu da her iki ülkenin çok iyi pazarlık yapması ve karşılıklı tavizler vermesi gerektiği anlamına geliyor" dedi.

Rossiyskaya Gazeta, "Kaynak, işleri daha da kötüleştirenin Türkiye'nin yükümlülüklerini yerine getirmekten kaçınmak için bazı bahaneler öne sürmesi ve bunun sonucunda da Suriye'de halihazırda zor olan durumu daha da karmaşık hale getirmesi olduğunu söyledi. Kaynağa göre, Erdoğan Moskova'ya gönderdiği heyetle sorunu çözeceğini umuyor ancak yaşananların da gösterdiği gibi illüzyonlara kapılmak pek iyi olmaz" diye yazdı. 'Erdoğan, Suriye hükümeti ile doğrudan çatışmak istemiyor' diye belirtti.

Rossiyskaya Gazeta'nın yazarlarından Ivan Sofronov da Rus heyetin 8-10 Şubat tarihlerinde Türkiye'ye yaptığı ziyaretin "Türk heyetinin bağımsız hareket edememesi" nedeniyle herhangi bir uzlaşma sağlanmadan sona erdiğini öne sürdü.

Bir başka ekonomi gazetesi Kommersant ise Erdoğan'ın dün TBMM Grup Toplantısı'nda yaptığı konuşmada sert bir üslup takınmasına rağmen, mevcut durumu Suriye hükümeti ile doğrudan bir çatışma ortamına çevirmek iste-

mediğinin sinyallerini de verdiğini belirtti.

Kommersant'ın haberinde, "Rusya Uluslararası İlişkiler Konseyi uzmanı Kirill Semyonov, Erdoğan'ın Rusya ile Şubat ayı sonuna kadar İdlib konusunda yeni bir anlaşmaya varmak istediğini açıkça ortaya koyduğunu söyledi. Semyonov, 'Suriye hükümetine bağlı güçlerin, gerginliği azaltma bölgesinin sınırından çekilmesi yönündeki talebi, pazarlıkların başlayabileceği iyi bir nokta gibi görülebilir' dedi" ifadelerine yer verildi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Suriye'nin beklenen İdlib operasyonu öncesi, 17 Eylül 2018'de Rusya'nın Soçi kentinde bir araya gelerek İdlib'de silahlardan arındırılmış bir bölge kurulması üzerinde anlaşmaya vardı.

15-20 kilometre derinliğinde ve 250 kilometre uzunluğundaki silahsızlandırma şeridinin silahlı örgütlerin kontrol ettiği bölgeden geçmesi planlanıyordu.

Bunun üzerine Suriye ordusu, bir süre planlamakta olduğu İdlib operasyonunu erteledi.

Türk Silahlı Kuvvetleri, 2017'de Astana'da Rusya ile vardığı anlaşma kapsamında 12 Ekim 2017'de İdlib gerginliği azaltma bölgesindeki ateşkes rejiminin takibi için gözlem noktaları oluşturmaya başlamıştı.

Bu gözlem noktalarının, İdlib'de silahlı örgütlerin kontrolündeki sınır şeridinin silahlardan arındırılmasını denetlemesi planlanıyordu.

Fakat Suriye ordusu ve silahlı örgütlerin çatışması, anlaşmadan sonra bir süre azalsa da ardından artarak devam etti. Silahlardan arındırılmış bölge planı hayata geçmedi.

Mutabakatta Suriye hükümeti için büyük önem taşıyan ve İdlib eyaletinden geçen Halep-Lazkiye ve Halep-Hama otoyollarının açılmasına da karar verildi.

Fakat bu karar İdlib'i kontrol eden örgütler tarafından uygulanmadı.

Bugün Suriye ordusunun bölgede operasyon yapma gerekçelerinden biri olarak bu durum gösteriliyor.

Ordu, mutabakatın şartlarının yerine

getirilmediğini savunuyor.

Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad, Türkiye ve Rusya arasında varılan İdlib mutabakatının ardından yaptığı açıklamada bunu "geçici bir önlem" olarak tanımlamış ve silahlı muhaliflerin elinde kalan en önemli bölge olan İdlib'in Şam yönetimine geçeceğini söylemişti. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Suriye ordusuna İdlib çatışmasızlık bölgesi sınırları dışına çekilmesi için Şubat ayı sonuna dek süre vermişti. 27 Şubat gecesi rejimin saldırısı sonucu 33 askerini, dün de 1 askerini yitiren ve böylece son bir aydaki toplam kaybı 52'ye çıkan Türkiye, Rusya ile diplomatik çabalarını devam mı ettirecek yoksa kapsamlı bir askeri operasyon mu başlatacak? Ankara'daki ilk değerlendirmeler, "şimdilik" diplomasi yolunun daha ağır bastığını gösteriyor.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, İdlib saldırısıyla ilgili ilk açıklamasında, " 'Türkiye'nin Suriye'de ne işi var?' sorusunu soranlar, Türkiye'nin terör örgütlerine teslim olmasını bize tavsiye ediyorlar" dedi. Göçmenlerin Avrupa'ya gidebilmesi için bundan sonra sınır kapılarının açık tutulacağını söyleyen Erdoğan, "Dün 18 bin oldu kapıyı zorlayıp geçenler. Bugün de 25 bini bulur" dedi. Erdoğan, "Sayın Putin'e 'Önümüzden çekilin, bizi rejimle başa bırakın' dedim" ifadelerini kullandı.

Suriye ordusunun saldırısı sonucu ağır kayıp veren Türkiye, 4 ana başlıktan oluşan bir yol haritası izledi.

- Askeri misilleme: Beklendiği üzere Türk Silahlı Kuvvetleri, konumu bilinen tüm Suriye askeri pozisyonlarını kapsayacak şekilde kapsamlı bir misilleme saldırısı başlattı. Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar, hava ve kara unsurlarının saldırıları sonucunda Suriye ordusuna önemli kayıplar verildiğini kayda geçirdi. 10 Şubat'tan bu yana

2000'den fazla rejim askerinin etkisiz hale getirildiği bilgisi de paylaşılarak Türk kamuoyuna moral verildi.

- Rusya ile temas: Kremlin'den yapılan açıklamada, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin arasında gerçekleşen telefon görüşmesinin Türk tarafının istemi üzerinde gerçekleştirildiği kaydedildi. Telefon görüşmesinin ardından zaten Ankara'da bulunan Rus heyeti ile Türk heyeti 3. kez bir araya geldi. Bu adımla Türkiye, 27 Şubat gecesinde yaşanan saldırıda koordinatları bilmesine karşın operasyonu engellemekle suçladığı Rusya'yla köprüleri atmayacağını göstermiş oldu.

- NATO'ya çağrı: Türkiye, İdlid saldırısının ardından Washington Anlaşması'nın 4. Maddesi çerçevesinde NATO'yu fikir alış-verişinde bulunmak üzere olağanüstü toplantıya çağırıldı. NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg, toplantı sonunda yaptığı açıklamada, Türkiye'nin yanında olduklarını açıkladı ancak yeni somut askeri adım konusunda bilgi vermedi.

- Mülteci uyarısı: Türkiye, Avrupa ülkelerini İdlid konusunda daha somut adım atmaya zorlamak için mülteci politikasında gevşetmeye gidebileceğinin sinyallerini verdi. Artan göç baskısı konusunda Avrupa'ya mesaj veren Türkiye, durumun daha da kötüleşmesi durumunda kapıları açma konusunda kararlılık göstereceğini gösterdi.

Diplomasi ağırlıklı süreç

Bu yol haritası, Türkiye'nin bundan sonraki dönemde izleyeceği politikanın işaretlerini de veriyor. Türkiye'nin ilk aşamada hemen operasyon kararı almaması, kamuoyu önüne çıkmayan Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Cuma sabahı hemen Putin ile görüşmesi ve diplomatik destek için çalışmalarına başlaması dikkat çeken unsurlar oldu. Basına açıklamalarda bulunan Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar ve İletişim Başkanı Fahrettin Altun kararlılık mesajı verirken, Suriye'ye tanınan sürenin doluyor olduğuna atıfta bulunmamaları da dikkat çekti. Hükümetin,

muhalefet partilerinin bugün yapmasını istedikleri kapalı Meclis oturumunu gelecek haftaya sarkıtması da gerginliğin soğutulması amacıyla uygun bir adım olarak görüldü.

Uluslararası toplum gerginliğin artmasından yana değil

Ancak uluslararası toplumun bir taraftan Rusya'ya dönük baskıyı artırırken bir taraftan da Türkiye'ye yeni bir operasyon gerçekleştirerek bölgedeki gerginliğin daha da artmasına neden olmaması çağrısında bulunuyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın destek istediği liderler arasında ABD Başkanı Donald Trump, Almanya Başbakanı Angela Merkel, Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron ve İngiltere Başbakanı Boris Johnson da bulunuyor. Ancak bu ülkelerin hiçbiri, İdlid'teki şiddetin daha da artmasından yana değil ve Türkiye'nin beklediği türden bir askeri destek sağlamaya yanaşmıyorlar. Dolayısıyla, Türkiye-Rusya diplomasi yolunun denenmesi tavsiyesinin sıklıkla bu liderler tarafından dile getirilmesinden başka bir adımın gelmesi öngörülmüyor.

Türkiye ise uluslararası toplumdan İdlid'te uçuşa yasak bölge kurulması ve bölgede yer alan bir milyondan fazla Suriyelinin korunup barındırılacağı bir güvenli bölge kurulması taleplerini dile

getirmekten vazgeçmeyecek bir görüntü çiziyor.

Rusya ile 28 Şubat günü iki temas gerçekleşti. Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Rus lider arasındaki telefon görüşmesinin ardından zaten Ankara'da bulunan Rus heyeti ile Türk heyeti 3. tur görüşmeler için buluştular.

Tarafların görüşmelerle ilgili yaptığı açıklamalar, İdlid'e ilişkin pozisyonlarının değişmediğini gösteriyor. Erdoğan, Putin'den Şam yönetiminin Soçi Mutabakatı'na uymaya mecbur edilmesini ve kalıcı ateşkes ilan edilmesini beklediklerini ifade ederken, bu adımların atılmaması durumunda daha önce ilan ettiği türden kapsamlı bir operasyona dönük sinyal vermemeyi tercih etti. Cumhurbaşkanı, daha önce işlevini yitirdiğinden şikâyet ettiği Astana Süreci taraflarının sorumluluklarını yerine getirme çağrısını bir kez daha yineledi. Kremlin'den yapılan açıklama ise Türk versiyonundan biraz farklı. İki liderin İdlid'teki önceliğin "uluslararası teröristlerle mücadele" olduğunu kaydettiklerini belirten Kremlin, Erdoğan ve Putin'in durumun normalleştirilmesi için ek önlemlerin gerekliliği konusunda uzlaştıklarını açıkladı.

Şehnaz TEKBAŞ

NEO-NAZİ TERÖRÜ CAN YAKMAYA DEVAM EDİYOR! HANAU'DA YAŞANAN SALDIRIDA 5 VATANDAŞIMIZ ÖLDÜRÜLDÜ

Almanya’ da ırkçı saldırılardan biri unutulmadan bir başkası yaşanıyor. Bu defa neo-nazi terörist Tobias Rathjen, Almanya’nın Hessen Eyaleti’ne bağlı ve Frankfurt kenti yakınlarındaki Hanau kasabasında, yerel saatle 10 sularında 2 kafeye düzenlediği silahlı saldırıda 5’i Türk 9 kişiyi katletti. İçeriye kurşunlar yağdıran ve 9 kişiyi katleden 43 yaşındaki Tobias Rathjen, katliam yaptığı kafeye günler öncesinden gelerek keşif yapmış ve yine saldırıdan önce 24 sayfalık bir manifesto hazırlamıştı. Hazırladığı manifestoda, Kuzey Afrika, Ortadoğu ve Latin kökenliler ile Yahudileri öldürmek istediğini belirtmişti. Teröristin “yok edilmesi gereken halklar” listesinin içerisinde Türkiye de olmak üzere 24 ülke bulunuyordu. Yerel saatle 10’da gerçekleşen saldırılardan

sonra saat gece 3’te ırkçı terörist Tobias Rathjen’ in evine baskın yapıldı. Saldırgan, anne ve babasının evinde ölü bulundu. Evde bir ceset daha vardı o da annesinin cansız bedeniydi. Teröristin saldırıdan sonra eve gelerek annesini de öldürdüğü daha sonra da intihar ettiği düşünülüyor. Evden sağ çıkan tek kişi baba Hans Gerd Rathjen’di. Gözaltına alınan baba, saldırıdaki en aydınlatıcı isim ancak konuşmuyor. Komşular ise babanın saldırganı gençliğinde “yabancılarla arkadaşlık etmeyeceksin” gibi baskılar yaptığını anlattı. Almanya’nın Hanau kentinde yaşanan saldırıyı protesto etmek amacıyla “Teröre ve İslam Düşmanlığına Karşı” düzenlenen yürüyüş 10.000’e yakın kişinin katılımıyla gerçekleşti. Yürüyüşte Almanlar ve diğer milletlerden in-

sanlar da vardı. Almanya’da sürekli devam eden ırkçı saldırılar halkı artık endişelendiriyor öyle ki yapılan bir röportajda annesini ekmek almaya bile tek gönderemediğini belirten insanlar var. 3 milyon Müslüman Türk’ün yaşadığı Almanya’da günden güne artan ırkçılık can almaya devam ediyor. Aşırı sağcılar, 1990-2020 yılları arasında terörist eylem, kundaklama, öldürme ve yaralama gibi eylemlerle 200’ ün üstünde kişiyi katletti. Almanya Cumhurbaşkanı Frank Walter Steinmeier ise Hanau’daki ırkçı terör saldırısından sonra yaptığı açıklamada “Nefrete ve şiddete hep birlikte karşıyız. Sorumluluk almalı ve siyasette, medyada, toplumda dilimize hâkim olmalıyız.” Dedi.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU, ULUSLARARASI DEMOKRAT BİRLİĞİ KAPASİTE GELİŞTİRME VE KAYNAŞTIRMA PROGRAMINA KATILDI

Uluslararası Demokrat Birliği tarafından düzenlenen Kapasite Geliştirme ve Kaynaşma Programı, Antalya'nın Belek ilçesinde yapıldı. Uluslararası Demokrat Birliği, Norveç merkezli uluslararası muhafazakâr siyasi parti birliğidir. 63 farklı ülkeden 71 üyeye sahip olan UDB tarafından Antalya'da gerçekleştirilen toplantıya Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu ve AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Cevdet Yılmaz da katıldı. Çavuşoğlu sosyal medyadan paylaşmış olduğu yazıda "Uluslararası Demokrat Birliği'nin Antalya'daki Kapasite Geliştirme Toplantısı'nda dış politika vizyonumuzu paylaştık. Avrupadan sonra artık tüm dünyada güçlü bir sivil platform haline gelen birliği tebrik ediyorum." dedi. Helin TOĞAY

İSRAİL ORDUSU'NUN FİLİSTİN'E YÖNELİK SALDIRILARI DEVAM EDİYOR

İsrail Ordusu'nun Filistin'e yönelik saldırıları sürüyor. Savaş uçakları bu kez Gazze'nin yanı sıra Suriye'nin başkenti Şam'daki Filistin hedeflerini de vurdu.

İsrail'in yanıtı ise sert oldu. Gece saatlerinde havalanan İsrail savaş uçakları Gazze şeridinde bomba yağdırdı. Ardından Suriye'de bulunan İslami Cihat'a ait hedeflere saldırı düzenlendi.

Gece saat 20 ve 21 sıralarında İsrail rejimi yaklaşık 45 dakika boyunca Suriye'ye saldırıda bulundu ve çeşitli hedeflere 70'ten fazla füze attı. Suriye ordusuna ait hava savunma sistemlerinin derhal karşılık verdiği bu saldırıyla kısmen püskürtüldü.

İsrail ile Filistin arasında tansiyon, Gazze Şeridi'nde bir Filistinli gencin öldürülmesiyle yükseldi. İsrail, buldozerleri hayatını kaybeden gence insanlık dışı muamelede bulundu. Hamas'tan "İsrail işlediği suçların bedelini ödeyecek" açıklaması geldi. Kısa süre sonra Gazze'den İsrail'e roketler atıldı. Atılan 70'den fazla roketin tam sayı bilinmemekle beraber büyük bölümünün hava savunma sistemi tarafından etkisiz hale getirildi.

Bu füzeler Suriye'deki en az üç hedefe fırlatıldı:

1-Şam'ın güneyindeki Kisva bölgesi,

2- Kuneytra, Şam, Dera üçgenindeki ed-Dimas,

3- Şam'ın güneyindeki el-Kenakir bölgesi. Bu hedeflerin tümü askeri üslerdi.

İsrail rejimi, Suriye ordusunun bu füzelerden sadece birkaç tanesini karşılayabildiğini ve imha edemediğini, geri kalan tüm füzelerin ise isabet ettiğini iddia etti. Suriye'nin başkenti Şam'ın adliye bölgesine yapılan saldırıya Suriye Ordusu da karşılık verdiğini bildirdi. Golan tepelerine yapılan saldırının da püskürtüldüğü bildirildi.

75 gün sonra ilk saldırı

İsrail rejiminin Suriye'ye yönelik son füze saldırısı bundan 75 gün önce olmuştu. Bundan dolayı İsrail'in saldırısının sebepleri ve hedefleriyle ilgili olarak çeşitli ihtimaller söz konusu. Tabi İsrail saldırılarının İran üslerini hedef aldığını iddia etti, bunun sebebinin de İran'a ait silah yüklü Boeing 747 tipi bir uçağın Beyrut havaalanına inmesi olduğunu söyledi.

Mustafa GÜLERYÜZ

Yayın

Danışmanı : Öğr. Gör. Şule KILIÇARSLAN

Editörler : Arş. Gör. Ahmet GEDİK, Muhsin Emre ÇALIŞKAN, Kadir YILDIRIM, Fatmanur SOYYIĞIT

Grafik Tasarım : Öğr. Gör. Nevin ERYILMAZ

Muhabirler : Mustafa Ardiç GÜLERYÜZ, Şehnaz TEKBAŞ, Emir TÜRK, Helin TOĞAY

E Posta : guvsam@istinye.edu.tr

Instagram : isugvsam

Twitter : @isugvsam

Web : guvsam.istinye.edu.tr

Adres : GÜVSAM, İstinye Üniversitesi Topkapı Kampüsü Maltepe Mah. Edirne Çırpıcı Yolu No: 9 Zeytinburnu/İstanbul

Tel : 0850 283 60 00